

**HEINZ RAMM-SCHMIDT ON
NAUTORIN ENSIMMÄINEN ASIAKAS**

Ei Swania ilman Tarantellaa?

”Pekka Koskenkylä oikein hypähti ja huusi: nyt Nautor on syntynyt!”, Heinz Ramm-Schmidt muistaa. Hän oli juuri allekirjoittanut sopimuksen ensimmäisen Swan 36 -veneen ostosta jouluaaton aattona 1966.

TEKSTI MATTI TUOMISTO KUVAT NAUTOR'S SWAN

Miten vielä silloin kokematon veneenrakentaja Pekka Koskenkylä onnistui myymään ensimmäisen Swan-veneensä vain piirustusten perusteella Heinz Ramm-Schmidtille, on legenda vailla vertaa, myös seurauksiltaan. Tätä tarinaa ostaja on saanut kertoa yhä uudelleen. Ja hän kertoo sen jälleen Swan 50th Anniversary Regatta'n juhlapuhujana Turussa, nyt englanniksi kansainväliselle yleisölle.

Tarina alkaa siitä, että Pekka Koskenkylä odottaa marraskuisena iltana 1966 johtajaa firman konttorissa niin kauan, että tämä oli saanut työnsä tehdyksi. Kun johtaja avaa huoneensa oven, ”kaunis nuori mies” (kuten sihteeri oli häntä kuvaillut) astuu saanaakaan sanomatta johtajan huoneeseen ja levittää tämän pöydälle purjevereen piirus-

tukset. Kuvassa on Sparkman & Stephenin piirtämä 36-jalkainen avomeripurjehtija.

Pitkä hiljaisuus.

”Tämä on voittaja!”

”Se on sinun veneesi!”

”Jos hankin oman veneen, se ei saa olla kuin korkeintaan puolitonnari, ja tämä kilpailee One Ton -luokassa.”

”Eikö ole hyvä kauppa saada tonni puolen tonnin hinnalla?”

Tähän tapaan vaihdellaan repliikkejä. Nyt 95-vuotiaana Heinz Ramm-Schmidt ylistää yhä Koskenkylän ainutlaatuisia myyntitaitoja. Ratkaisevana siirtonaan Pekka menee Heinzin tietämättä hänen kotiinsa tapaamaan vaimoa ja lapsia jouluaaton aattona ja puhuu puuveneiden nimeen vannovan perheen ympäri ja Swanin oston taakse. Pojatkin hyväksyvät lopulta lasikuidun hajun.

”Minun tehtäväni oli vain allekirjoittaa sopimus ja maksaa šekillä ensimmäinen kolmannes veneen hinnasta”, Heinz Ramm-Schmidt muistelee.

Vasta myöhemmin hänelle selvisi, miten ratkaisevasti nimen kirjoittaminen paperiin vaikutti Nautorin syntyyn:

”Veljekset Olin ja Rod Stephens olivat panneet ehdoksi, että Pekalla piti olla kolme kiinteätä ostosopimusta, ennen kuin hän saisi oikeudet sarjatuotantotoiselle Swan 36:lle. Hänellä oli takataskussaan kaksi asiakasta, jotka olivat luvanneet ostaa, jos minä ostan. Yksi oli Ruotsista ja toinen oli Tauno Koristo Suomesta.”

”En nyt tiedä, kuka tämän keksi, mutta on sanottu mielestäni täysin ilman ansiota, että kun Pekka kerran on Swanien isä niin minä olisin sitten Swanien varaisä.”

VERI VETI PURJEHDUKSEEN JO VIIPURIN AIKONA

Diplomiekonomi Heinz Ramm-Schmidtillä on kansainväliset sukujuuret. Isä saapui Norjasta Viipuriin puunjalostusteollisuuden palvelukseen vuonna 1911. Äiti oli taas juuriltaan Baltian saksalaisia, joskin suku oli asunut jo satoja vuosia Viipurissa. Kotikielinä olivat norja, ruotsi ja saksa.

Ennen Heinziä suvusta löytyy yksi kilpapurjehtija.

”Isoisäni oli äidin puolelta Friedrich Lorenz. Häneltä perin aika hienon voittopokaalin, johon oli kirjailtu vuosiluku 1895. Se kiertää nyt meidän suvussa aina vanhimmalla pojalla”, Ramm-Schmidt kertoo.

Heinz itse oli jo 15-vuotiaana valioluokan meloja ja oli jo Viipurin aikoina usein gastina purjeveneissä. Veri alkoi vetää kilpapurjehdukseen.

Silloin vielä Norjan alamaisena hän osallistui talvisotaan Svenska frivilligkårenissa. Loukattuun selkäänsä Heinz Ramm-Schmidt työskenteli jatkosodan ajan sotatar-

viketeollisuudessa. Hänen työpaikakseen tuli 1941 Saurion tehdas Oy, josta syntyi myöhemmin Solifer. Sen menestystuotteet ulotuivat polkupyörän dynamoista asuntovainuihin. Vuonna 1971 hänet kutsuttiin Hackmannin toimitusjohtajaksi. Eläkkeelle hän jäi 1983.

REITTI VEI 22-VENEISTÄ AVOMERIPURJEHDUKSEEN

Viipurin aikoina suuressa huudossa olivat Gösta Kynzellin piirtämät 22-veneet, jollainen oli myös Heinz Ramm-Schmidtin ensimmäinen vene Helsingissä.

”Ylirikattu *Majken* oli hyvä opettaja. Se oli niin herkkä, että sillä oppi purjehtimaan varsinkin kevyissä tuulissa.”

Kun perhe kasvoi, tarvittiin isompaa venettä, ja valinta osui vuonna 1947 Bjarne Aasin Norjassa suunnittelemaan 31-jalkaiseen Vikingiin, joita rakennettiin Suomessakin yksitoista. Se yhdestoista oli *Fröja*, jonka Ramm-Schmidt osti 1954 kuuluisalta Carl Erik Winqvistilta.

Heti sotien jälkeen Ramm-Schmidt oli lähtenyt mukaan myös avomeripurjehdukseen. Kun *Fröja* oli jo myyty, hän purjehti toisten veneissä, varsinkin Ernst ”Ässe” Kindbergin Can-Can -veneiden miehistön jäsenenä ja kipparina. Nyt kilpailtiin toisinaan voitoista ja voitettiinkin.

Mutta omaa venettä Heinz Ramm-Schmidtillä ei silloin ollut. Juuri tähän herkkään kohtaan Pekka Koskenkylä osui Swan 36 -repliikillään: ”Se on sinun veneesi”.

ENSIMMÄINEN SWAN VESILLÄ: TARANTELLA I

”Kun Swan 36 -veneestä solmittiin kaupat, Pekka Koskenkylällä ei ollut veistä, ei tietoa isojen veneiden rakentamisesta eikä rahaa. Hän pystyi kuitenkin käyttämään hyväksi alan parhaita asiantuntijoita, ja niin se vain varvi syntyi”, Heinz Ramm-Schmidt kertoo.

Hänelle oli tärkeää, että oma tuleva *Tarantella 1* olisi taatusti se ensimmäinen Swan, joka ui:

”Siirsimme Solifer-asuntovaunun veistämön luo hiekkarannalle, jotta joku perheenjäsen pystyi jatkuvasti valvomaan, että muut veneet eivät menisi oman edelle.”

Pekan kokemattomuus tuli monet kerrat esiin, mutta ongelmat selvitettiin aina:

”Lyijyköli valettiin vasta kovettuneeseen betonimuottiin varvin pihalla. Kun Pekka kaatoi siihen täyden määrän sulaa juoksevaa lyijyä, muotti pamahti. Pekka sanoi, että nyt muotti on kuiva, ja niin tehtiin uusi satsi lyijyä.”

Vesillelaskun piti tapahtua vappuna 1967, mutta veneen valmistuminen viivästyi heinäkuun puoliväliin. Swan 50-regatan juhlapuheessaan Heinz Ramm-Schmidt sanoi: ”Muuten, onko joku vene ollut koskaan maailmassa luvattuun päivään mennessä valmis?”

TARANTELLA I JA II -VENEILLÄ KILPAILUVOITTOJA KOTIIN

Kesällä 1968 *Tarantella 1* pääsi kilpailemaan toden teolla, ja voittoja alkoi sadella: Gotland Runt, Neljä majakkaa, Baltic Race,...

Ruotsalaiset lehdet kirjoittivat, että *Tarantella 1* oli sen vuoden nopein vene Itämerellä.

Swan 36:ssa oli kuitenkin lastentauteja, ja sitä korjattiin kahdesti Pietarsaassa. Ihan tyydyttävää siitä ei tullut.

”Silloin Pekka sanoi, että myy vene Ruotsiin, ja sillä hinnalla, mitä siitä satut saamaan, saat seuraavan sukupolven veneen, joka on Swan 37. Sillä voitat kaiken mikä ui”, Heinz Ramm-Schmidt kertoo. Nykyisin *Tarantella 1* on Nautorin omistuksessa.

Tarantella II laskettiin vesille 1970. Siinä oli merkittäviä parannuksia: pohjalinja ei ollut yhtä kaareva kuin Swan 36:ssa, märkäpinta oli pienempi, runko oli ohuempi ja kevyempi, köliä oli trimmattu ja peräsin oli vielä enemmän takana.

Heinz Ramm-Schmidt purjehti *Tarantella II:n* kipparina vuoteen 1992. Hän osallistui 78 avomerikilpailuun, joista kertyi 50 voittoa. Niistä kunnia kuuluu koko miehistölle, ei yhdelle ihmiselle, hän painottaa.

Sitten hänen poikansa **Leif** osti *Tarantella II:n*. Kilpailujen luonne oli jo alkanut muuttua avomeriosuoksien vähetessä, eikä seitse-

män tonnia painava Swan 37 ollut parhaimmillaan ”optimistijollien nakkiradoilla” rannan tuntumassa.

Menestyminen varsinaisissa avomerikisoissa on kuitenkin säilynyt näihin päiviin saakka: 203 kilpailusta Leifille on tullut 62 voittoa. Vene saavutti mm. Overall-voiton Swan 40th Anniversary Regatassa Turussa vuonna 2006.

Sekä *Tarantella 1* että *Tarantella II* osallistuvat Turun juhla-regattaan. Jälkimmäisen miehistössä on puolet Ramm-Schmidtejä: mukana ovat Heinzin pojat **Mikael** ruorimiehenä ja **Leif** kipparina sekä lisäksi **Leifin** poika **Henrik**.

Heinz Ramm-Schmidt toteaa nyt, että hänen purjehtijan uransa Swanien parissa on ollut tärkeä koko perheelle. Yhteinen elämä on pyörinyt veneiden ympärillä.

”Paitsi että *Tarantella II* on loistava kilpavene, se on ainutlaatuinen perhe- ja cruising-vene, joka on kouluttanut jälkeläisiä hyväksi ihmisiksi. Juuri tämä on tehnyt purjehduksesta niin merkittävää.” ■